

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ
ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

**ΟΤΑΝ ΑΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΓΙΝΩΝΤΑΙ...
ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ... ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ!**

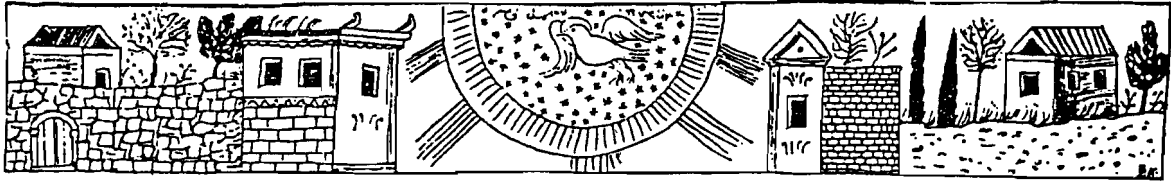
Ὁφειλομένη ἀπάντησις
εἰς τὸν ὁσ. Μοναχὸν π. Παῦλον (πρ. Χοζεβίτην)
ἀρτιφανῆ προστάτην τῆς ἀνωτέρω ἀντινομίας.

«Σὺ δέ μοι γίνωσκε, ἀγαπητέ,
ὅτι ὄντως Αἰρεσις καὶ Πλάνη ἐστὶ
τὸ διώκειν καὶ κωλύειν τοὺς πιστοὺς
τῆς θείας Τραπέζης ὅτε βούλονται...».

Ἄθανάσιος ὁ Πάριος

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ 1973

Εἰς τὸ περιοδικὸν ΑΓΙΟΣ ΣΙΜΩΝ (τεῦχος Ἰαν. ἐ.ξ.), ὁ ὀσιώτατος Μοναχὸς π. Παῦλος (πρ. Χοζεβίτης), ἐπιχειρῶν νὰ κρίνη τὸ ἔργον ἡμῶν: Η ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ μετέρχεται, δυστυχῶς, δύο καὶ μοναδικὰς μεθόδους, τὴν τῆς παρερμηνείας καὶ τῆς διαστροφῆς. Οὐδέποτε θὰ ἐτύγχανεν ἀπαντήσεώς μας, ἐὰν δὲν ἐσκεπτόμεθα, ἀφ' ἑνὸς μὲν, τὸν σκανδαλισμὸν τῶν ἀπλῶν ἀναγνωστῶν του πληροφορουμένων ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον περὶ κρεωφαγούντων ἀφ' ἑσπέρας Μοναχῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν πρωΐαν μεταλαμβάνόντων(!) καὶ τὴν εὐθύνην ἡμῶν, ἀφ' ἑτέρου, ἔναντι τῆς ἀληθείας τῶν ἱερῶν λογίων, τὰ ὁποῖα τοσοῦτον βαναύσως ἐπεχείρησε νὰ παραμορφώσῃ.

Εἶναι τοιαύτη ἡ παραποίησις τὴν ὁποίαν ὑπέστη τό τε γράμμα καὶ πνεῦμα τῶν γραφομένων μας ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἐπικριτοῦ, ὥστε πολλάκις διερωτήθημεν ἐὰν ὄντως «ἐγίνωσκεν ἢ ἀνεγίνωσκεν». Ἡ ἐκλεκτικότητα του ὄμως κατὰ τὴν κριτικὴν καὶ ἡ...δεξιὰ ὑπεκφυγῆ τῶν μὴ συμφερουσῶν εἰς αὐτὸν θέσεών μας, ἀπέδειξεν ὅτι ὄντως ἐγίνωσκε, διὸ καὶ τὸ κρῖμα «μεῖζον»...

Περίπτωσις ἐπίσης ἄσαφείας τινὸς ἐκ μέρους μας εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπετέλεσε τὴν δημιουργὸν αἰτίαν μιᾶς τοιαύτης κριτικῆς, καθόσον ἐκ τῆς πρώτης ἤδη πολυγραφημένης ἡμῶν Ἀπολογίας (1970), ἀνεφέρθημεν σαφῶς καὶ λεπτομερῶς εἰς τὸ τί πιστεύομεν καὶ διατί, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπανελάβομεν μετὰ μεγαλυτέρας ἐμφάσεως καὶ ἐκ τῶν προλεγόμενων τῆς ἀνωτέρω μελέτης μας. Παραθέτομεν πρὸς ἀπόδειξιν τὴν σχετικὴν περικοπὴν.

Τονίζομεν δὲ τοῦτο ἤδη ἐκ τῶν προλεγομένων, διότι εἶναι ΑΠΙΣΤΕΥΤΟΣ Η ΣΥΓΧΥΣΙΣ πάντων τῶν καθ' ἡμῶν συγγραψάντων, οἵτινες μὴ δυνάμενοι(;) νὰ διακρίνουν καὶ καλῶς ἐννοήσουν τὸ περὶ συνεχοῦς θείας Μεταλήψεως κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας — ὑπὸ τῶν προλήψεων καὶ ἐθῶν ἀγόμενοι ὡσεὶ ἀνελεύθεροι δέσμοι — ἀπαιτοῦν ὅπως ἐφαρμόζεται αὕτη (ἤτοι ἡ συνεχῆς Θ. Μετάληψις) μόνον κατόπιν νηστείας ὠρισμένων ἡμερῶν, ἀγνοοῦντες τὴν ἰλαροτραγικὴν ἀντινομίαν τῶν λόγων των, ἐφ' ὅσον τυχὸν ἐφαρμογὴ τοιαύτης νηστείας ὀριστικῶς, ΑΠΟΚΛΕΙΕΙ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συνεχοῦς Μεταλήψεως!

Καὶ ἐνῶ ἐπανελημμένως τονίζομεν ὅτι ἡ νηστεία τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦν δύναται καὶ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ νὰ ἐφαρμόζεται ἀπὸ τοὺς ἀραιῶς προσερχομένους, ἐκεῖνοι ἀδιαφοροῦντες τελείως διὰ τὴν ἰσχυρὰν καὶ σαφῆ ταύτην διευκρίνισιν καὶ μετὰ πάσης ἀνευλαβείας πολιτευόμενοι, μεταφέρου τοὺς ἀναφερομένους εἰς τοὺς συνεχῶς μεταλαμβάνοντας λόγους ἡμῶν εἰς κατὰ ἀραιὰ διαστήματα προσερχομένους εἰς τὸ Μυστήριον, μὲ μοναδικὸν σκοπὸν τὴν δημιουργίαν συγκύσεως καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ χαλκείσεως ἐπιχειρημάτων καθ' ἡμῶν, ὡς δῆθεν ἀνατροπέων τοῦ ἱερωτάτου θεοῦ τῆς νηστείας! Οὐδέποτε ἄλλοτε ἢ πρόληψις τὸ πάθος, ἢ δοκησιοσοφία καὶ ἢ ἀμάθεια ἀπετέλεσαν μέτωπον τοσοῦτον «ἀρραγές» καὶ σύμφωνον μετὰ τοῦ... Ἀντικειμένου, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν πλάτει κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παρούσης μελέτης (σελ. 10).

Παρὰ ταῦτα εἰς ΟΥΔΕΝ ὠφέλησεν καὶ ἡ σαφεστάτη ἀνωτέρω διευκρίνισις! Πῶς λοιπὸν κατόπιν τούτου, ἀναγινώσκων τις τὸ ἄρθρον τοῦ ἀνωτέρω Μοναχοῦ νὰ μὴ τὸ χαρακτηρίσῃ ὡς ἀληθὲς ἐκμαγεῖον τῆς πρὸ αὐτοῦ ἀντικολληθαδικῆς σχολῆς;...

Ἐπιθυμῶν σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ παρουσιάσῃ ἡμᾶς ὡς δημιουργοὺς «διαφορῶν καὶ διαιρέσεων» ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δὲν ἐδειλίασεν νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς «οἰκεῖον φρόνημα» τὰς θέσεις

τοῦ βιβλίου ἡμῶν, τὰς ὁποίας, ὡς γράφει, ἐπιθυμοῦμεν νὰ παρουσιάσωμεν «ὡς φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας», ἀποδίδων οὕτως εἰς ἡμᾶς τὸ διπλοῦν ἀμάρτημα αὐτοῦ καὶ τῶν συναδέλφων του, οἱ ὅποιοι τὰς ἰδίας των προλήψεις καὶ παραβάσεις ἐπιθυμοῦν νὰ διακηρύττουν ὡς ... παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, διώκοντες συγχρόνως πάντα πιστὸν ὁ ὅποιος θὰ τοὺς ὑπεδείκνυε τὴν... πλάνην των, διὰ ν' ἀναμνησθῶμεν τῆς σχετικῆς ἐκφράσεως τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου: «Σὺ δέ μοι γίνωσκε ἀγαπητέ, ὅτι ὄντως ΠΛΑΝΗ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΙΣ ΕΣΤΙ τὸ κωλύειν καὶ διώκειν τοὺς πιστοὺς τῆς θείας Τραπέζης ὅτε βούλονται...».

Δέον νὰ σημειωθῇ ἐπίσης ὅτι τὴν αὐτὴν μέθοδον, καίτοι οὐκὶ τοσοῦτον διαστρόφως καὶ ἐπιδεικτικῶς, μετέρχεται ἀπὸ καιροῦ καὶ ὁ ὑπεύθυνος τοῦ περιοδικοῦ ΑΓΙΟΣ ΣΙΜΩΝ Ἰάκωβος Μοναχός, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀμαυροῖ καὶ σπιλώνῃ καὶ τὰς λοιπὰς ὀρθοδόξους θέσεις τοῦ περιοδικοῦ του, διὰ τοῦ ὁποίου, ὡς φαίνεται, ἐπιθυμεῖ νὰ διακονήσῃ τὴν ἱερὰν ὑπόθεσιν τῆς Ὁρθοδοξίας. Καιρὸς ὅμως ν' ἀποδειχθῇ τὸ ἀληθές τοῦ λόγου ἡμῶν, ὥστε νὰ μὴ κινδυνεύσωμεν νὰ μιμηθῶμεν ἀμφοτέρους τοὺς ἐπικριτὰς μας εἰς τὴν ἀνεπίτρεπτον καὶ ἀντιευαγγελικὴν μέθοδόν των...

* * *

Α) Κατ' ἀρχὴν μᾶς ἐλέγχει διότι ἡσυχολήθημεν περὶ θέματος «τοῦ ὁποίου ἡ λύσις ἀνήκει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν». Ἐπεξηγῶν δὲ τὴν στάσιν τῶν ἁγίων πατέρων ἔναντι τῆς συνεχοῦς θείας Μεταλήψεως, παρατηρεῖ: «Ἐκεῖνοι διάκρισιν μεταξὺ τῶν συνεχῶς καὶ μὴ μεταλαμβανόντων δὲν κάμνουν, μὴ προῦποτιθεμένου τοῦ τοιούτου». Ὁρθῶς ἀπεκρίθη! Οἱ ἅγιοι πατέρες ἐπιθυμοῦν ὅπως ἅ π α ν τ ε ς μεταλαμβάνουν συνεχῶς καὶ ἀξίως, καὶ θὰ ἦτο ἀδιανόητον νὰ ἀνέμενέ τις ἐξ αὐτῶν διδασχὴν τινα προτρέπουσα τοὺς πιστοὺς εἰς ἀραιὰν θεῖαν Κοινωνίαν! Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐγράψαμεν: «Συνεπῶς ἢ ἀνωτέρω διαίρεσις τῶν πιστῶν (εἰς συνεχῶς καὶ ἀραιῶς μεταλαμβάνοντας) δημιουργεῖται ἐξ αἰτίων ἐξωτερικῶν...

τῆς Ἐκκλησίας ἐπιθυμούσης καὶ ἀπαιτούσης ΑΠΑΝΤΑΣ ἐμπλῆσαι καὶ χορτᾶσαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ αὐτῆς Μάνα», (σελ. 194, σημείωσις 149).

Ὅταν δὲ οἱ ἅγιοι Μακάριος καὶ Νικόδημος ἀνέλαβον ὑπὸ δυσμενεστάτας συνθήκας καὶ κυριολεκτικῶς διωκόμενοι νὰ συγγράψουν βιβλίον περὶ συνεχοῦς θείας Μεταλήψεως, τί ἄλλο ἔπραττον παρὰ νὰ διακηρύξουν τὴν ἀντίθεσίν των ἔναντι τοῦ ἀθλιεστάτου ἔθους, τῆς σπανίας ἤτοι προσελεύσεως εἰς τὸ Μυστήριον, ἐνῶ συγχρόνως ἐξιστόρουν τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῆς ἐποχῆς των; Περιγράφουσα καὶ ἡ Εἰσηγητικὴ Ἐκθεσις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἐν ἔτει 1970 τὴν ἀνωτέρω πνευματικὴν κατάστασιν τοῦ ἱεροῦ Τόπου δὲν τὴν ἐχαρακτήρισεν ὡς «ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑΝ ΠΛΑΝΗΝ» ἥτις, οὐ μόνον κατ' αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἴδιον ἐπικριτὴν μας, ὠφείλετο εἰς τὴν «ἀμέλειαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν»; Συγγράφοντες δὲ ἡμεῖς τὴν ἀνωτέρω μελέτην δὲν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν ἀνωτέρω διαίρεσιν τῶν πιστῶν εἰς συχνῶς καὶ μὴ μεταλαμβάνοντας, ἡ ὁποία διὰ τὸ εὐόλισθον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ποικίλους εἰσέτι λόγους θὰ διαιωνίζηται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ; Ποῦ βλέπει ὁ π. Παῦλος ὅτι «οἰκειούμεθα ἀξίωμα τοῦ διδασκάλου» διὰ τὸν λόγον καὶ μόνον ὅτι ΑΠΕΛΟΓΗΘΗΜΕΝ εἰς τὰς καθ' ἡμῶν κατηγορίας τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραψάντων, τὰς ὁποίας, φεῦ, ἐπανέλαβεν ὅλως ἀκρίτως καὶ ἐπιπολαίως;

Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου ἡμῶν ἀπλῶς διетρανῶσαμεν ὁποῖον εἶναι τὸ πιστεύω τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι τῆς «ὀλότητος», κατὰ τὸν ἀνωτέρω Μοναχόν, ἀνεξαρτήτως ἂν οὗτος μετὰ εἴκοσι ὀλοκλήρους αἰῶνας ἐκκλησιαστικοῦ βίου τὸ θεωρεῖ... πρόβλημα ἀπαιτοῦν τὴν λύσιν του διὸ καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν ἐπέμβασιν «ἐκκλησιαστικῆς τινος ἀρχῆς» πρὸς διευθέτησίν του !...

* * *

Β) Ἐν ὀνόματι μιᾶς εὐσεβοφανοῦς διαθέσεως καί... ἠρωϊκῆς ὑπερασπίσεως τῶν «παραδόσεων» τί πράττει; Παρου-

σιάζει ἡμᾶς, κακοβούλως, ὡς διδασκάλους μιᾶς ἄνευ σωματικῆς προετοιμασίας, διὰ νηστείας καὶ ἐγκρατείας, προσελεύσεως εἰς τὸ Ποτήριον τῆς Ζωῆς, γράφων: «Ὅρίζουν κανονικὸν καὶ τὸ νὰ τρώγῃ τις ἐξ ὄλων, δηλ. καὶ ψάρια καὶ τυροῦς καὶ κρέατα μέχρι τοῦ μεσονυκτίου καὶ τὸ πρῶτ' νὰ κοινωνῇ...». Καὶ συμπεραίνει: «Ὅμως ποῖοι πατέρες λέγουν καὶ πόθεν συνάγεται ὅτι εἶναι τι τὸ ἀδιάφορον ἢ διὰ νηστείας, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἐτοιμασία δι' αὐτήν;» Προκειμένου ν' ἀποκαλυφθῇ ἀμέσως ἢ ὄντως ἀσυγχώρητος διάστροφος διάθεσις τοῦ ἐπικριτοῦ μας καὶ συγχρόνως τὸ ἀληθές φρόνημα τῆμῶν, παραθέτομεν σχετικὴν περικοπὴν ἐκ τοῦ ἔργου μας, ἀναφερομένη ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀπαιτουμένην σωματικὴν προετοιμασίαν τῶν συχνῶς καὶ ἀραιῶς μεταλαμβάνόντων.

«Ἡ παρατηρουμένη αὕτη διάφορος τάξις τῶν πιστῶν... δημιουργεῖ κλίμακά τινα ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν προετοιμασίαν, ἣτις ἄρχεται διὰ μὲν τοὺς τακτικῶς καὶ ἀδιορίστως κοινωνοῦντας ἐκ τῆς ἐ γ κ ρ α τ ε ί α ς, περατοῦται δὲ διὰ τοὺς ἀραιῶς ἢ καὶ καθ' ὠρισμένα διαστήματα ΔΙΑ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ ΑΝΑΛΟΓΩΝ ΗΜΕΡΩΝ...». Ἀναφορικῶς δὲ μετὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐγκρατείας τῶν συνεχῶς μεταλαμβάνόντων ἐγράφομεν ὅτι: «...ἐκφραζομένη διὰ μ ο ν ο φ α γ ί α ς ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΑΝΕΛΑΙΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣ... ἀποτελεῖ ὄντως ἔκφρασιν πνευματικότητος» (σελ. 74 καὶ 198).

Συνεπῶς ποῦ οἱ ἰχθεῖς ἀφ' ἑσπέρας καὶ οἱ τυροὶ καὶ τὰ κρέατα; Πῶς τολμᾷ κατόπιν καὶ μόνον τῆς ἀνωτέρω διαστροφῆς νὰ γράφῃ: «Οὐ διαστρέφω ἐγὼ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ...». Ἐὰν αὐτὸ δὲν καλῆται διαστροφή καὶ προσφορὰ «θολεροῦ ὕδατος» εἰς τοὺς ἀναγνώστας του, γέμοντος χολῆς καὶ ὄξους κατὰ τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἀδελφοῦ του, τότε δύναται νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τί καλεῖται δ ι α β ο λ ή;...

* * *

Γ) Ἐρμηνεύσαντες ἀνωτέρω τὸν πατερικὸν ὄρον «κατὰ δύναμιν νηστεία» ὑπὸ τὴν διπλῆν αὐτοῦ μορφήν, διά τε τοὺς

συχνῶς καὶ ἀραιῶς προσερχομένους, ἀποροῦμεν πῶς ὁ ἀνωτέρω Μοναχὸς διαρρηγνύων τὸν χιτῶνα του, διαμαρτύρεται γράφων: «Αὐτὸ τὸ κατὰ δύναμιν» κατακρεουργεῖται σήμερον ἐτσιθελικῶς καὶ ἐξηγεῖται ὅπως θέλει ὁ καθένας ἢ καὶ καταργεῖται παντελῶς...». Τὸν ἐρωτῶμεν: Δύναται νὰ ἀποδείξη τὴν ἀνωτέρω ἐρμηνείαν ἡμῶν ὡς ἀντιπατερικὴν ἢ ἀντιπνευματικὴν; Ἄλλὰ διατί τὸν ἐρωτῶμεν; ἔὰν ἡδύνατο δὲν θὰ τὸ ἐπραττεν εἰς τὸ ἄρθρον του;..¹ Ἡμεῖς ὅμως δυνάμεθα νὰ τὸν ἀποδείξωμεν καὶ ἀντιπατερικὸν καὶ ἀντινικοδομημικὸν μάλιστα, ὅταν διατείνηται ὅτι ὁ ἅγιος Νικόδημος τὸ «κατὰ δύναμιν» θεωρεῖ τουλάχιστον ὡς τριήμερον νηστείαν». Ἴδου διατί. Γράφων ὁ ἅγιος εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ ΙΓ' Κανόνος τῆς Ἑκτῆς Οἴκουμενικῆς ὅτι: «εἶναι ἀρκετὴ εἰς αὐτὴν (δηλαδὴ τὴν Θ. Κοινωνίαν) ἡ τριήμερος νηστεία οἱ δὲ δυνάμενοι νηστεύειν πρὸ αὐτῆς καὶ ὀλόκληρον ἐβδομάδα καλῶς ποιοῦσιν», οὐδὲν ἕτερον ἐδήλου, παρὰ τὸ πῶς πρέπει νὰ προετοιμᾶζονται οἱ ἀραιῶς καὶ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ μεταλαμβάνοντες. Πόθεν συμπεραίνεται τοῦτο; Ἐκ τῶν ἰδίων λόγων τοῦ ὁσίου πατρὸς. «...Δῆλον ὅτι καὶ νὰ

---

(1) Γράφομεν τοῦτο διότι ἐκ τῶν 280 μεγάλων πυκνοτυπωμένων σελίδων τοῦ ἔργου ἡμῶν δὲν ἠδυνήθη ΟΥΔΕ ΜΙΑΝ ΠΡΟΤΑΣΙΝ νὰ παρουσιάσῃ ἐντὸς εἰσαγωγικῶν, ἤτοι ἀκριβῶς ἐκ τοῦ βιβλίου ἀντιγραφείσαν, καὶ νὰ τὴν ἀποδείξη κακόδοξον ἢ ἀδόκιμον κᾶν...

Τοῦτο ὅμως δὲν τὸν ἠμπόδισεν νὰ παρουσιάσῃ σκέψεις ἐτέρων ὡς ἰδικὰς μας! Οὕτως ἐν σελίδι 19α γράφει: «Καὶ ἤδη βλέπομεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν ἀνακάλυψιν νέας «δογματολογίας» ὡς πρὸς «τὸν ἠθικῶς ἐπωφελῆ θεσμόν τῆς νηστείας, ἀλλ' ὅχι διὰ τὴν ἀγίαν κοινωνίαν...». Καὶ συνεχίζει: «Πόθεν ἐδιδάχθητε ταῦτα τὰ σπουδαῖα, ᾧ νέοι δογματισταί;... ἢ μήπως εἰς αὐτὸν ἀνώτερος τοῦ ἁγίου Νικοδήμου;». Καὶ ἄλλαχοῦ: «Τὸ νὰ λέγῃ «ποία εἶναι αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία;» ἢ «ποῖος θὰ δώσῃ γνώμην» κ.τ.τ., δὲν μαρτυρεῖ πολλὴν ταπεινότητα καὶ ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα». Π ο ῦ ὅμως ἡμεῖς γράφομεν ταῦτα οὐδαμοῦ λέγει... Πῶς κατόπιν τοιούτων ἀνεπιτρέπτων μεθόδων καὶ διὰ κοσμικοῦς εἰσέτι νὰ μὴ ἐπισπάσῃ καθ' ἑαυτοῦ τὸ «μεῖζον κρῖμα» τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου;..

κοινωνοῦν κ ά θ ε μ η ν α ὅμως μὲ τὴν πρέπουσαν προετοιμασίαν τῆς συντριβῆς... καὶ τῆς κατὰ δύναμιν νηστείας περὶ ἧς ὄρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ 1 γ' τῆς ἔκτατης». Τί τούτου σαφέστερον διὰ τὸν θέλοντα, ἐννοεῖται, νὰ ἀναγινώσκη ἀμερολήπτως καὶ μετὰ συνέσεως τὴν φωνὴν τῶν ἁγίων πατέρων;

Διὰ τοὺς συνεχῶς ὅμως μεταλαμβάνοντας πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἀπαιτῆ ὁ ἱ. πατὴρ παρομοίαν σωματικὴν προετοιμασίαν, ὅταν αὐτὴν τὴν συχνότητα ἐννοεῖ καὶ διδάσκει ὡς ἀκολουθῶς: «Ἡμεῖς ἄλλο μέτρον δὲν ἔχομεν εἰς τὴν μετάληψιν, παρὰ μόνους τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῶν Ἀποστόλων καὶ ὅλης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἡγουν νὰ κοινωνῶμεν, ἂν εἶναι δυνατόν, καὶ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ Ἡ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ, καθὼς διαλαμβάνει ὁ Μ. Βασίλειος καὶ ὁ Θεῖος Χρυσόστομος, ἢ τοῦ ἀλάχιστον ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟΝ καὶ τὰς λοιπὰς ἐορτασίμους ἡμέρας...» (Περὶ Συν. Θ. Μεταλήψεως, σ. 96, ἔκδ. Σ. Σχοινᾶ 1961). Πῶς λοιπὸν οἱ προσερχόμενοι κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον θὰ ἐφαρμόσουν τὸ τριήμερον προηγουμένως; Πῶς τὰ μὲν τοῦ Θεοῦ Πατρὸς δέχεται, τὰ δέ, ἀπορρίπτει, διότι, ἀσφαλῶς, τά... παραβαίνει;.. Πῶς ἐν συνεχείᾳ ἐμφανίζεται (ὑποκριτικῶς ἢ ἀφελῶς;) ὅτι ὑπερμαχεῖ² τῆς συνεχοῦς Θ. Μεταλήψεως, ἀφοῦ αἱ ὑποχρεω-

(2) Γράφει σχετικῶς: «Εἶπομεν ὅτι ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς συχνότητος καὶ συνεχείας τῆς Θείας Κοινωνίας οὔτε τολμῶμεν, οὔτε νομίζομεν ἀναγκαίαν συζήτησιν (sic), τῶν ἁγίων Πατέρων μὴ ἀφιέντων ἐπὶ τούτου τινὰ ἀμφισβήτησιν, τῆς ἀποκῆς ὀφειλομένης εἰς ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν καὶ οὐδὲν ἄλλο, ὡς συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλα θρησκευτικὰ καθήκοντα». Πῶς λοιπὸν, ἐραστής ὢν τῆς συνεχοῦς Θ. Κοινωνίας δὲν προσέρχεται ΟΥΔΕΜΙΑΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ εἰς τὸ Μυστικὸν Δείπνον; Οὕτως ἐδίδαξαν ἡμᾶς οἱ ἅγιοι Μακάριος καὶ Νικόδημος, τοὺς ὁποίους

τικά νηστεΐαι τὰς ὁποίας εἰσάγει πρὸ αὐτῆς ἀφανίζουσαν κυριολεκτικῶς τὴν συχνότητά της ἐνῶ συγχρόνως ΟΥΔΕΜΙΑΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ τοῦ χρόνου ἐπιτρέπουσαν τὴν Θ. Κοινωνίαν ὡς ἐπίσης καὶ τὰς περισσοτέρας τῶν ἑορτῶν;³ Ἐὰν τὰ ἀνωτέρω δὲν ἀποτελοῦν ὀρθοδοξίαν «κατὰ τὸ δοκοῦν» τότε τί καλεῖται ἀντιπαραδοσιακὸν φρόνημα; Ἡ μήπως ἡ ὑπακοὴ εἰς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς σχετικὰς ἐρμηνείας τῶν ἁγίων πατέρων συνιστᾷ ἔκφρασιν «ἀναπαλαιώσεως», ὡς ἔγραψε, εἰρωνευόμενος τοὺς ἐπιθυμοῦντας μίαν συνεπῆ εὐχαριστιακὴν ζωὴν κατὰ τὴν τάξιν καὶ πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας; Ἐλησημόνησεν ὅτι παρομοίως εἰρωνεύονται καὶ οἱ σύγχρονοι οἴκου-

---

καὶ συνεχῶς ἐπικαλεῖται; Καὶ πῶς τολμᾷ κήρυξ οὗτος τῆς ἐλευθέρου καὶ συνεχοῦς Θ. Μεταλήψεως νὰ εἰσηγηθῆται ἢ μᾶλλον νὰ νομοθετῆ ὑποχρεωτικὰς νηστείας πρὸ αὐτῆς καὶ δι' αὐτοὺς εἰσέτι τοὺς συχνῶς μεταλαμβάνοντας, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν αὐτομάτως καὶ ἀσφαλῶς... καταργεῖται ἡ συχνότης καὶ τὸ ἀκώλυτον τῆς προσόδου;!...

(3) Παραθέτομεν κατωτέρω, τὸ ἀντιπνευματικὸν καὶ κωλυτικὸν ἅμα τοῦ περιωνύμου τριημέρου ἢ ἰσχύς τοῦ ὁποίου ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΙ τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν Θ. Κοινωνίαν:

α) Ἀπᾶσας τὰς Κυριακὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ αὐτῶν εἰσέτι τῶν τῆς Μεγάλου καὶ Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ἀνεξαρτήτως ἂν κατ' αὐτὰς ἑορτάζομεν τὴν Πεντηκοστήν, τῆς Παναγίας, τὰ Χριστοῦγεννα (ὡς ἐσυνέβη πέρυσι) τὴν Θ. Μεταμόρφωσιν κ.λ.π.

β) Ἀπᾶσαν τὴν διακαινήσιμον ἑβδομάδα, τὴν τῆς Πεντηκοστῆς τοιαύτην, τὴν πρώτην ἑβδομάδα τοῦ Τριωδίου, τὸ δωδεκάημερον τῶν Χριστογεννῶν, ἧτοι καὶ αὐτὴν τὴν μνήμην τοῦ Μ. Βασιλείου, τὰ Ἁγία Θεοφάνεια, κ.λ.π.

γ) Ἀπᾶσας τὰς Δευτέρας καὶ Τρίτας τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀσκέτως ἂν κατ' αὐτὰς συμπέσουν μεγάλαι ἑορταί, ὡς ἡ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν Ἀρχαγγέλων κ.λ.π.

δ) Ἀπᾶσας τὰς Τετάρτας, ἐκτὸς ἐὰν συμπέσῃ Δεσποτικὴ ἢ Θεομητορικὴ ἢ μνήμη ἁγίου τινὸς μεγάλου, ὅποτε διὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἀγρυπνίαν οἰκονομικῶς ἐπιτρέπεται (Λεπτομερείας εἰς Εὐχ/κὴν Συμμετοχὴν, σ. 167-175).

μενισταὶ πᾶσαν ἐμμονὴν εἰς τὰς ἀποστολικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις, συνεχῶς ὁμιλοῦντες περὶ ἀλλαγῆς ἢ καὶ καταργήσεως εἰσέτι τῶν ἱ. κανόνων; !

* * *

Δ) Ἐπιθυμῶν διὰ μιᾶς νέας προσπάθειάς του ν' ἀποδείξῃ τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς πρὸ τῆς Θείας Μετάληψεως νηστείας καὶ διὰ τοὺς συνεχῶς μεταλαμβάνοντας, παραθέτει ἓν χωρίον τοῦ Μ. Βασιλείου, τὸ ὁποῖον κυριολεκτικῶς «κατακρεουργεῖ». Γράφει ὁ ἅγιος: «Οὐ γὰρ δυνατὸν ἄνευ νηστείας ἱεουργίας κατατολμῆσαι...». Καὶ συμπεραίνει ἐκ τούτου, ὅτι σαφῶς ἀπαιτεῖται οὐ μόνον διὰ τοὺς πιστοὺς ἀλλὰ «κυρίως» διὰ τοὺς ἱερεῖς ἢ πρὸ τῆς Θ. Μετάληψεως νηστεία !

Νηστεία ὅμως ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ θείου πατρὸς ἐννοεῖται ἢ μὴ μετάληψις τροφῆς μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ μέχρι τῆς τελέσεως τῆς θ. ἱεουργίας, ὡς διδάσκουν σχετικῶς καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες ΚΘ' τῆς ΣΤ' Οἴκουμ. καὶ ΝΣΤ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ, ἐπιτάσσοντες ἀκριβῶς τὴν ὑπὸ «νηστικῶν ἀνθρώπων» ἐπιτέλεσιν καὶ συμμετοχὴν εἰς τὸ Μυστικὸν Δεῖπνον τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν ἐσήμεναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον νομίζει ὁ π. Παῦλος, ἦτοι τὴν ἀνέλαιον δίαιταν τῆς προτεραίας, τότε θὰ καθίσταντο αὐτομάτως παρὰ τὰ ἅπαντες οἱ λειτουργοί, ἀπὸ διακόνου μέχρι ἐπισκόπου, δεδομένου ὅτι, διὰ νὰ λάβωμεν τὸ ἀπλούστερον καὶ πλέον σύνηθες, πάντες οὗτοι καταλύουσι τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν λειτουργοῦν !! Θὰ ἐνεφανίζετο καὶ ἡ Ἐκκλησία πᾶσα μὴ γνωρίζουσα τί νομοθετεῖ, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ἐνδὸς κανόνος αὐτῆς ἐπιτάσσει μὴ νηστεία ἐν Σαββάτῳ (ἘΔ' Ἀποστ.) καὶ διὰ ἐτέρων (Θ' Ἀποστ. καὶ Β' Ἀντιοχείας) προσκαλεῖ εἰς Θ. Μετάληψιν τοὺς πάντας ἐν πάσῃ θείᾳ Λειτουργίᾳ, ἐξαιρέτως ὅμως εἰς τὴν τῆς Κυριακῆς τοιαύτην !

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ τονισθῇ, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων, ὅτι καὶ οἱ συχνῶς μεταλαμβάνοντες, ὑποχρεοῦνται,

βάσει τῶν νενομοθετημένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας νηστειῶν, νὰ διέλθουν 200 ἡμέρας τοῦ χρόνου ἄ ν ε υ ἐ λ α ί ο υ . Εἰς δὲ τὰς 165 ὑπολοίπους καταλυσίμους ἡμέρας τηροῦν ἐ σ π ε ρ ι ν ἢ ν ἐ γ κ ρ ά τ ε ι α ν δ ι' ἄ ν ε λ α ί ο υ δ ι α ί τ η ς, ἐφ' ὅσον τὴν ἐπομένην θὰ κοινωνήσουν. Παρὰ ταῦτα διὰ τοὺς... ἀσκητικούς ἐπικριτάς μας τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν... νοθείαν τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ δίαιταν «μέχρι διαρρήξεως» καὶ ἐν συνεχείᾳ Θ. Μετάληψιν! Τί εἴπωμεν; Τὸ τοῦ πρωτομάρτυρος ἀρχidiaκόνου φρονοῦμεν, ὅτι ἰκανόν ἐστιν...

* * *

Ε) Δεχόμενος περαιτέρω — καίτοι δειλῶς — ὅτι ἐν Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ «νηστεία οὐ γίνεται», προσπαθεῖ νὰ ἐπανεύρῃ τρόπον, μὴ ὑπὸ ἱεροῦ κανόνος ὑψηγομένου, διὰ νὰ τὴν εἰσαγάγῃ ὑποχρεωτικῶς, προφάσει μείζονος εὐλαβείας καὶ ἀσκητικότητος. Ἐπικαλεῖται λοιπὸν πρὸς τοῦτο τὴν περίπτωσιν τῶν «ἐν ἀσκήσει», διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία ποιεῖται ἐξαίρεσιν ὡς νηστεύοντας σ υ ν ε χ ῶ ς ἀπὸ 8 ἕως 40 ἡμέρας ἄνευ ἐλαίου, καὶ ἐρωτᾷ: «Ἄν δὲν ἀπαγορεύεται ἡ κατὰ Σάββατον καὶ Κυριακὴν νηστεία καὶ ἐγκράτεια «χάριν ἀσκήσεως» ἀπαγορεύεται διὰ τὴν ὑποδοχὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, διὰ τὸν ὁποῖον γίνονται καὶ αἱ ἀσκήσεις καὶ τὰ πάντα;» Τὸ ἐπιχείρημά του εὐλογοφανὲς πλὴν ὅμως μὴ ἀποτελοῦν ἔκφρασιν καὶ διδαχὴν τῆς Ἱ. Παραδόσεως! Ἡ Ἐκκλησία διὰ μὲν τοὺς πρώτους («ἐν ἀσκήσει») ἐπιτρέπει τοῦτο καὶ ἀπόδειξις ἢ πρᾶξις αὐτῆς καὶ ἡ ἐρμηνευτικὴ συλλογὴ τῶν κανονολόγων, οὐκ ὅμως καὶ διὰ τοὺς δευτέρους (τοὺς μέλλοντας νὰ μεταλάβουν), δεδομένου ὅτι ο ὑ δ α μ ο ὕ εὐρίσκεται σχετικὴ μαρτυρία ἀπαλλάσσουσα τούτους τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ΞΔ' Ἀποστ. Κανόνος. Ἐὰν τώρα θέλῃ ὁ π. Παῦλος νὰ πρωτοτυπήσῃ, αὐτὸ εἶναι ἄλλη παράγραφος· οὐδεμίαν ὅμως ἀγιοπατερικὴν ἐρμηνείαν ἢ διδαχὴν θὰ εὔρῃ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀπόψεώς του.

Ἄλλὰ καὶ κάτι ἄλλο πολὺ σπουδαιότερον. Πρὸς τὴν καὶ διὰ π ο ῖ ο ν ὅλη ἡ ἀνωτέρω ἐπιχειρηματολογία του περὶ ἀνελαίου διαίτης καὶ ἐν Σαββάτῳ τὴν στιγμὴν ὅπου ΟΥΔΕΙΣ ΙΕΡΕΥΣ ἐπιτρέπει τὴν κατὰ Κυριακὴν «ὑποδοχὴν» τοῦ Κυρίου;! Ποῖος θὰ ἐφαρμόσῃ τὸ κήρυγμά του ἀφοῦ καὶ Ο ΙΔΙΟΣ ΤΟ ΠΑΡΑΒΑΙΝΕΙ ΕΚΑΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΤΑΛΥΩΝ ΜΕΝ ΜΗ ΚΟΙΝΩΝΩΝ ΔΕ;!... Ἐὰν ὑπῆρχε δυνατότης ἐφαρμογῆς τῆς θεωρίας του ἐν Ἀγίῳ Ὅρει δὲν θὰ ἔπρεπε τουλάχιστον νὰ μεταλαμβάνῃ ὁ ἴδιος, ἔστω καὶ ἀπέχων ἐλαίου; Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀ δ ὕ ν α τ ο ν διότι ὁ ρ θ ῶ ς ἐπικρατεῖ ἐνταῦθα ἡ κανονικὴ ἄποψις περὶ καταλύσεως ἐν Σαββάτῳ, κ α κ ῶ ς ὅμως ἐπικρατεῖ ἐπίσης καὶ ἡ ἄποψις του περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς προσελεύσεως εἰς τὸ Μυστήριον διὰ τῆς ἐγκρατείας καὶ μόνον, διὸ καὶ ἡ ὑ π ο χ ρ ε ω τ ι κ ῆ ἀποχὴ ἐκ τῆς Θ. Κοινωνίας ἀπάσας τὰς Κυριακὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ!!!

Καὶ διὰ μὲν τὸ Σάββατον γενόμενος «βασιλικώτερος τοῦ βασιλέως» δὲν ἀρκεῖται εἰς τὰ τῶν ἱερῶν Κανόνων ἀλλὰ προσθέτει φορτία νέα καὶ ἰδίας ἐκλογῆς, ἀποδεικνύων διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ὑ π ε ρ σ ε β α σ μ ὸ ν πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν «...ὑποδοχὴν» τοῦ Κυρίου. Τὸν ἐρωτῶμεν· Διατὶ τὴν Κυριακὴν — διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς αὐτὴν — ὅπου οἱ ἱεροὶ Κανόνες ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ τὴν προσέλευσιν εἰς τὸ Μυστήριον (τῶν ἄνευ κωλύματός τινος) ΠΑΡΑΒΑΙΝΕΙ τούτους ἄνευ οὐδεμιᾶς τύψεως ἢ συγκινήσεως; Πῶς δέχεται νὰ ἴσταται «ἰταμῶς» ἐνώπιον τῆς μυστικῶς προσφερομένης θυσίας καί... θεατριῶς νὰ λέγῃ: «Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν αἰνέσεώς σου Κύριε, ὅτι ἠξίωσας ἡμᾶς τῶν ἁγίων σου μετασχεῖν καὶ φρικτῶν μυστηρίων...» ἐνῶ ο ὕ δ ἔ π ο τ ε μεταλαμβάνει τις κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην; Πῶς εἶναι δυνατόν ἢ ἀνωτέρω συμπεριφορὰ νὰ ἐκφράζῃ τὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας ; !

Πῶς παρετήρησεν ἐπίσης μέχρι σχολαστικότητος ἅπαντα τὰ περὶ νηστείας ἀναφερόμενα ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ πατέρων, τὰς δὲ πεντήκοντα σελίδας τοῦ ἔργου ἡμῶν, ἔνθα

ἀναπτύσσεται ὁ ἀφορισμὸς τῆς Ἐκκλησίας κατὰ πάντων τῶν μὴ μεταλαμβανόντων, ἄνευ τινὸς κωλύματος, ἀντιπαρῆλθεν σιγῶν καί... θαυμαζων τὸ γεγρονός; ! Ἐρωτῶμεν: Ἀφορίζεται μὴ προσερχόμενος οὐδεμίαν Κυριακὴν καὶ τὰς πλείστας τῶν ἑορτῶν εἰς τὸ Μυστήριον ἢ ὄχι; Ἰσχύουν καὶ τὴν σήμερον οἱ ἀνωτέρω ἱεροὶ Κανόνες τοὺς ὁποίους ἐλαφρᾶ τῇ συνειδήσει παραβαίνει ἢ ὄχι; Πῶς παρετήρησεν μετὰ πάσης προσοχῆς τὰς σχετικὰς καταδικαστικὰς ἀποφάσεις τῶν Ὁρθ. Συνόδων 1583, 1587, 1593 ἀναφερομένων ἀπασῶν εἰς τὴν ἡμερολογιακὴν καινοτομίαν τῆς Ρώμης, τοὺς δὲ περὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς προσελεύσεως ἀναφερομένους ἱεροὺς Κανόνας παραβαίνει... ἡρέμως καὶ ἀπαθῶς, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ κατηγορεῖ καὶ ὡς ἀσεβεῖς καί... ἀντιπαραδοσιακοὺς τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὴν ἐφαρμογὴν τῶν πιστούς; !... Ἀπὸ πότε ἡ χρῆσις τῶν διπλῶν σταθμῶν εἰς τὰς κρίσεις τῶν χριστιανῶν ἀποτελεῖ ἴδιον... γνησιότητος;

* * *

ΣΤ) Ἀναφερόμενος καὶ πάλιν εἰς τὴν πρὸ τῆς Θ. Μεταλήψεως νηστείαν παρατηρεῖ: «Ἄν ὑποτεθῆ ὅτι δὲν διατάσσεται ὑπὸ κανόνος (ἀληθεύει αὐτό;) εἶναι τοῦτο ἀρκετὸν ἐπιχείρημα; Ὅλα ὅσα τηροῦμεν ἐν τῇ χριστιανικῇ ζωῇ διατάσσονται ὑπὸ Κανόνων;». Ἀκριβῶς, ἐπειδὴ δὲν διατάσσεται νηστεία πρὸ τῆς Θ. Κοινωνίας ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων, ἡ ἱερὰ Παράδοσις μᾶς ἀφῆκεν κληρονομίαν τὴν διδαχὴν τῆς «κατὰ δύναμιν νηστείας», τῆς ὁποίας καὶ διεγράψαμεν προηγουμένως τὰ ὑγιῆ ὄρια δι' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, τῶν συχνῶς ἦτοι μεταλαμβανόντων καὶ μὴ. Καὶ πῶς κρίνων ἡμᾶς δημοσίως ἐμφανίζεται ἀγνοῶν τὴν μὴ ὑπαρξιν ἱερῶν Κανόνων ἐπιτασσόντων νηστείαν πρὸ τῆς Θ. Μεταλήψεως, ἀλλ' ἐρωτᾷ σοφιστικῶς: «ἀληθεύει αὐτό;» Ποῦ ἐπίσης ἰσχυρίσθημεν ὅτι πάντα τὰ θέματα τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν διδάσκουν καὶ ἐπιλύουν μόνον οἱ ἱεροὶ Κανόνες; Τοῦτο μόνον ἡ σύνολος Ἱ. Παράδοσις (μετὰ τῆς Θείας Γραφῆς ὁμοῦ) πράττει,

ὡς περιέχουσα ἐν αὐτῇ καὶ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας ὡς μέρος τοῦ ὅλου. Καὶ ἐφ' ὅσον βάσει τῶν ἀνωτέρω «ἀπὸ τοὺς Θείους Κανόνας νηστεία πρὸ τῆς Μεταλήψεως οὐ διορίζεται» κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, διατί δὲν ἀρκεῖται εἰς αὐτὰ πού προσέθεσαν καὶ ἐπεξήγησαν οἱ Θεῖοι Πατέρες διὰ τοῦ ὄρου των «κατὰ δύναμιν νηστεία;» Καὶ ἂν δὲν «ἀναπαύεται» εἰς τὴν ἐρμηνείαν μας τοῦ ἀνωτέρω ὄρου, διατί δὲν μᾶς ὑποδεικνύει μίαν πατερικὴν διδαχὴν ἀντίθετον τῶν ὄσων ἐγράψαμεν; Ἐὰν δὲ ἀδυνατῇ νὰ πράξη τοῦτο, διατί διαστρέφει τὰ καλῶς κείμενα ζηλώσας δόξαν... κακοῦ διδασκάλου;

Διότι τί ἄλλο πράττουν πάντες οἱ συμφωνοῦντες πρὸς τὸ ἀνωτέρω κήρυγμα τοῦ π. Παύλου (ἀλήθεια τοῖς ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦτο;) ὅταν ὀρίζουν νηστείαν ὑποχρεωτικὴν καὶ ὠρισμένην πρὸ τῆς Θ. Μεταλήψεως, πράγμα ὅπερ δὲν ἐτόλμησεν οὐδὲ ἡ ἰδία Ἐκκλησία νὰ θεοπίσῃ, οὐδέ τις τῶν ἁγίων Πατέρων, μὲ ἀποτέλεσμα ν' ἀφαιροῦν οἱ νέοι οὗτοι νομοθέται ἀπὸ τοὺς μικροὺς τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ἅμα τῆς προσελεύσεως ; !!!

Δὲν ἀνέγνωσάν ποτε ὅτι πᾶσα νηστεία γενομένη παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας (καὶ πῶς νὰ μὴ εἶναι παρὰ γνώμην Θεοῦ ἀφοῦ ὁ καρπὸς εἶναι ἡ... ἀποχὴ ἐκ τοῦ Μυστηρίου;) τυγχάνει «παρανομωτέρα μέθης» κατὰ τὸν μέγαν Χρυσόστομον; Τοὺς ὑπενθυμίζομεν τὸ σχετικὸν χωρίον: «Μὴ γὰρ μοι τοῦτο εἶπης ὅτι νηστεύουσιν ἀλλὰ ἐκεῖνοι μοι δεῖξον, εἰ κατὰ γνώμην Θεοῦ τοῦτο ποιοῦσιν ὡς ἂν μὴ τοῦτο ἦ, ΜΕΘΗΣ ΠΑΣΗΣ ΗΝΗΣΤΕΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΩΤΕΡΑ».

Συνεπῶς διατί θαυμάζει ὁ π. Παῦλος, ἐὰν ἀπεκλήθη ὑπὸ ἀγιορείτου ἐπίσης Μοναχοῦ «σατανικὸν ἐφεύρημα» ἡ τοιαύτης μορφῆς νηστεία; Μήπως διότι τυγχάνει ἀρετὴ καὶ αἱ ἀρεταὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι κακόν τι; Τοῦ ὑπενθυμίζομεν τὴν βασίλισσαν τῶν ἀρετῶν, τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν δολίως

ἐξέλεξαν οἱ σύγχρονοι αἵρετικοὶ - οἰκουμενισταί, προκειμένου νὰ διαφθείρουν τὴν μοναδικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὰς μετασχηματίσεις τοῦ Πονηροῦ εἰς «ἄγγελον φωτός», προκειμένου νὰ πλανήσῃ καὶ οὗτος τὸ πλᾶσμα τοῦ Θεοῦ...⁴

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι οἱ ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας δὲν συνετάχθησαν «ἐξ ἀφορμῆς ἀταξίας ἢ πλάνης τινός», ὡς ἔγραψεν λίαν ἀστόχως (ΑΓ. ΣΙΜΩΝ, Νο. 11, σ. 19), ἀλλὰ κ υ ρ ί ω ς πρὸς ρύθμισιν τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν καὶ τὴν εὐκτακτον αὐτῆς διοίκησιν. Τίς δὲ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἐν τῶν κυριωτάτων θεμάτων τυγχάνει καὶ ἡ μυστηριακὴ ζωὴ τῶν πιστῶν τῆς; Λοιπὸν τί φρονεῖ; Ἐφ' ὅσον ἀφορίζει ἡ Ἐκκλησία τοὺς δυναμένους μεταλαβεῖν καὶ μὴ προσερχομένους, πῶς δικαιολογεῖ τὴν ἀποχὴν του προφάσει μείζονος προετοιμασίας; Καὶ τὴν μὲν σωματικὴν προετοιμασίαν τὴν ὁποίαν οὗτος διδάσκει ΟΥΔΕΙΣ ΚΑΝΩΝ, ΟΥΔΕΙΣ ΙΕΡΟΣ ΠΑΤΗΡ ΠΑΡΑΓΓΕΛΛΟΥΝ, τὴν ἀποχὴν ὅμως ἐκ τοῦ Μυστηρίου τὴν ὁποίαν συχνότατα διενεργεῖ, προκειμένου νὰ ὑπηρετήσῃ τὰς ἀνθρωπίνας συνηθείας, παρὰ τὰ διαφόρως ἐντελλόμενα ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων, πόθεν ἐδιδάχθη;

---

(4) Ἐνταῦθα κρίνομεν ἐπίκαιρον νὰ ὑπομνήσωμεν εἰς τὸν π. Παῦλον τὰς ἀπαιτήσεις τῆς γνησίας ὑπακοῆς ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ Μοναχισμῷ, ὡς ἐδιδάχθη καὶ ἐβιώθη ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῶν αἰώνων. Ὡς γνωστόν, ὑποτακτικὸς ὁ ὁποῖος θὰ πράξῃ καὶ τὴν πλέον ἐνάρετον πρᾶξιν, ὡς παραδείγματος χάριν, ἐλεημοσύνην, νηστείαν, μετανοίας, κ.λ.π., παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Γέροντός του, θεωρεῖται ὡς ὑπηρετῶν τὸ ἴδιόν του θέλημα καὶ ἄρα ...χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Πονηροῦ!... Τὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου παραδείγματα τυγχάνουν ἀναρίθμητα. Ἐὰν λοιπὸν πρᾶξις ἰδιόρρυθμος τοῦ ὑποτακτικοῦ τὸν ἀπομακρύνῃ τῆς καλῆς καὶ ν ο μ ῖ μ ο υ ἀθλήσεώς του, πῶς εἶναι δυνατὸν αἱ νηστεῖαι αἵτινες γίνονται παρὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπιφέρουν ἀγαθὸν καρπὸν;

Τρανωτάτη δὲ ἀπόδειξις τῆς σαπρότητος τοῦ καρποῦ των ἡ ΜΗ ΜΕΤΟΧΗ εἰς τὸ θεϊότατον Μυστήριον, παρὰ τὰς ...θεατρικὰς προσκλήσεις τοῦ καλοῦντος ἱερέως καὶ τὰς παρομοίας εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ Μεταλήψει τῶν ...μὴ μεταλαβόντων Μοναχῶν!!... Ὅντως ἐγενήθημεν θέατρον ἀγγέλλοις καὶ δαίμοσιν...

Διατί δὲν θέλει νὰ ἀντιληφθῆ ὅτι ἡ σωματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν ἀ ε ί π ο τ ε θ ἄ π ο ι κ ί λ η ἀναλόγως τῆς σωματικῆς ἀντοχῆς καὶ τῆς συχνότητος προσελεύσεως εἰς τὸ Μυστήριον, ἢ συμμετοχὴ των ὅμως εἰς τὴν Θ. Μετάληψιν τυγχάνει καὶ θὰ τυγχάνη ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ, ἐφ' ὅσον παρίστανται ἄνευ τινὸς κωλύματος ἐν τῇ ἀναιμάκτῳ ἱεουργίᾳ, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ὁ εἰς τῶν πιστῶν ἐνήστευσεν πολὺ καὶ ὁ ἕτερος προσῆλθεν δι' ἀπλῆς ἐγκρατείας, ἧς τὰ ὅρια διεγράψαμεν εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν; (σ. 179-198).

Ἡ Ἐκκλησία ἐδίδαξε διὰ τῶν ἀγίων πατέρων τὴν σωματικὴν προετοιμασίαν ὡς ΜΕΣΟΝ διὰ τὴν Θ. Κοινωνίαν καὶ οὐχὶ ὡς ΣΚΟΠΙΟΝ ὥστε χάριν αὐτῆς νὰ καταργῆται ἡ προσέλευσις εἰς τὸ Μυστήριον! Συνελπῶς πῶς τολμᾷ ὁ ἀνωτέρω Μοναχὸς π α ρ α β ἄ τ η ς ὑπάρχων Δεσποτικῆς ἐντολῆς καὶ ἱερῶν Κανόνων νὰ ἐλέγχη τοὺς ἐφαρμόζοντας τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Πατέρων διδασκομένην σωματικὴν προετοιμασίαν, ἰδίους νόμους καὶ ἐντολὰς δημιουργῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ στερῶνται οἱ πιστοὶ τοῦ Θειοτάτου Μυστηρίου; ! Πῶς κατόπιν τοιαύτης ἀντικανονικῆς ἐνεργείας ἐμφανίζεται γράφων: «Νὰ μὴ λέγωμεν πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶπον οἱ ἅγιοι πατέρες», ἐνῶ ΟΥΔΕΙΣ ἱερὸς πατὴρ μέχρι σήμερον ἰσχυρισθῆ τὰς ἀπόψεις καὶ διδασκαλίας του; Δὲν ἀντιλαμβάνεται ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐνεργειῶν του ἐμπαίζεται ὑπὸ τοῦ . . . Πονηροῦ καὶ τῆς ἰδίας του φρονήσεως, ἐφ' ὅσον ἀπορρίπτει τὰ ὑπὸ τῆς ὑ γ ι ο ῦ ς Παραδόσεως διδασκόμενα, κατακολουθῶν ἀνθρωπίνας καὶ μεταβαλλομένας ὡς ἐκ τούτου συνηθείας; Γράφομεν ὑγιοῦς, διότι ἐὰν πρὸ 200 ἐτῶν ἐδίδασκεν ὁποῖα διακηρύττει σήμερον εἰς τοὺς ἀγιορείτας πατέρας, θὰ τὸν ἀπεκήρυττον ἀμέσως ὡς κ α κ ο δ ο - ξ ο ῦ ν τ α, δεδομένου ὅτι, κατὰ τὰ τότε ἐπικρατοῦντα ἔθνη, ἔπρεπε ἀπαραιτήτως νὰ μεσολαβῆσῃ μιᾶς ἐβδομάδος ἀνέλαιος δίαιτα διὰ πάντα ὅστις ἐπρόκειτο νὰ μεταλάβῃ!

Συνελπῶς, ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ ἐμφανίζεται εἰς τὰ γραφόμενά του «πιθανολογῶν» ἢ «ἀπολελυμένως» νομοθετῶν —

καὶ ὅπως δὲν γονατίζει προσευχόμενος κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὴν Πεντηκοστὴν σεβόμενος τοὺς σχετικούς ἱεροὺς κανόνας, καίτοι ἡ πρᾶξις αὕτη τυγχάνει ἔκφρασις εὐλαβείας —, οὕτως ἄς ταπεινώσῃ καὶ ἐνταῦθα τὸ φρόνημά του εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας προστασόμενα, διότι πολλοὶ καὶ πρὸ αὐτοῦ ἠθέλησαν νὰ φανοῦν αὐστηρότεροι αὐτῆς, ἀλλὰ τελικῶς ἀπεδοκιμάσθησαν ὑπὸ τῆς ἰδίας...

* * *

Z) Ἐν τῷ καθ' ἡμῶν ἐπίσης ἄρθρῳ του ὁ π. Παῦλος συνεχῶς ἐπαναλαμβάνει δύο τινά: α) «Νὰ μὴ λέγωμεν πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶπον οἱ ἅγιοι πατέρες» καὶ β) «Νὰ ἐμπιστευώμεθα εἰς τὴν γνώμην τῆς ὀλότητος» δηλαδὴ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἀπαντῶντες παρατηροῦμεν ὅτι ἐξ ὅσων ἄχρι τοῦδε ἔγραψεν, ἀπέδειξεν ἐ α υ τ ὸ ν καὶ οὐκ ἡμᾶς διδάσκαλον πραγμάτων τὰ ὁποῖα «δὲν εἶπον οἱ Ἅγιοι Πατέρες», παραμορφώσας ἐντολὰς καὶ λόγους αὐτῶν! Ἀναφορικῶς δὲ πρὸς τὴν δευτέραν σύστασίν του, εὐχαρίστως δεχόμεθα οἰανδήποτε ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ὅπως κρίνῃ τὸ ἔργον ἡμῶν, καὶ ἂν ἀποδείξῃ — βεβαίως βάσει πάντοτε τοῦ ἀλαθήτου διδασκαλείου τῆς Ἱ. Παραδόσεως — τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα σφαλόμεθα, ἡμεῖς εὐθὺς θὰ ζητήσωμεν τὴν δέουσαν συγγνώμην. Ἐὰν ὅμως προτείνῃ τὴν ἀνωτέρω δοκιμασίαν διότι ἔχει πιθανὸν ἐξασφαλίσει ἐ κ τ ῶ ν π ρ ο τ ἔ ρ ω ν τὴν συμφωνίαν ἐκκλησιαστικῆς τινος ἀρχῆς πρὸς τὰς ἀπόψεις του, τὸν πληροφοροῦμεν τὸ ἐξῆς. Αἱ ΣΤ' καὶ Ζ' Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι εἰς τὸν πρῶτον αὐτῶν κανόνα ὤρισαν ἀφορισμὸν καὶ ἀνάθεμα εἰς πάντα ἀπειθῆ καὶ διαστροφέα τῶν ἱερῶν Κανόνων. Συνεπῶς ἄς προσπαθήσῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν συγχώρησιν τῶν ἀνωτέρω Συνοδικῶν Πατέρων, τῶν ὁποίων τὴν διδασκίαν καταφρονεῖ, καὶ ἄς μὴ ἐπιθυμῇ νὰ παρασύρῃ καὶ ἄλλους ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἐπιτίμια εἰς τὰ ὁποῖα ὑπέβαλεν ἑαυτόν...

* * *

Γινῶσται τῆς κατωτέρω παρατειθεμένης προτροπῆς τοῦ

ἀγίου Νικοδήμου παραπέμπομεν τὸν π. Παῦλον καὶ πάντα συνοδοιπόρον του εἰς μίαν προσεκτικὴν τῆς μελέτης· πολλὰ θὰ ὠφεληθοῦν.

«...Διὰ τοῦτο φυλαχθῆτε Χριστιανοὶ ἀπὸ τοῦ νὰ κατηγορῆτε τοὺς ἄλλους, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως φυλαχθῆτε καλὰ ἀδελφοί μου νὰ μὴ σκανδαλίζεσθε καὶ ταραττεσθε ὅταν βλέπετε ἢ ἀκούετε κανέναν ἀδελφὸν πῶς φυλάττει τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν Συνόδων καὶ τῶν κατὰ μέρος ἀγίων Πατέρων. Ἀλλὰ μάλιστα σπουδάζετε νὰ τὸν μιμῆσθε καὶ ἐσεῖς ἐπαινοῦντες αὐτὸν ὡς φύλακα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Παραδόσεων καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου. Καὶ προσέχετε, δι' ἀγάπην Θεοῦ, νὰ μὴ κατηγορῆτε τὸν τοιοῦτον φύλακα μὲ δύσφημα ὀνόματα ἢ νὰ τὸν κατατρέχεται καὶ διώκετε ὡς τάχα παραβάτην τῶν τωρινῶν συνηθειῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων παραδόσεων. Διότι κατηγοροῦντες αὐτὸν καὶ διώκοντες, αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Χριστὸν κατηγορεῖτε καὶ διώκετε καὶ τοὺς θεοὺς αὐτοῦ Ἀποστόλους καὶ τοὺς ἀγίους αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος διὰ τὴν ἀγάπην τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἀγίων παραδεδομένην πάσχει καὶ ἀγωνίζεται». (Χρηστοθήθεια, σελ. 230, ἔκδ. 1888)'

Ἡμεῖς ἐν τῷ μεταξὺ θὰ συνεχίσωμεν ν' ἀντιμετωπίζωμεν μετὰ μεγίστης συμπαθείας πάντας τοὺς ἀγνοοῦντας ἢ μὴ δυναμένους διὰ ποικίλους λόγους ν' ἀντιληφθοῦν τὴν καθαρωτάτην περὶ ἐλευθέρας καὶ συνεχοῦς Θείας Μεταλήψεως διδαχὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Θ. Λειτουργία, ὡς Μυστήριον, ἀπαιτεῖ συμμετοχὴν τῶν παρευρισκομένων καὶ οὐχὶ ἀκρόασιν, ὡς γίνεται εἰς τὰς λοιπὰς ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας ὄρθρον, ἔσπερινὸν κ.λ.π. Λέγομεν τοῦτο καθόσον τὸ ἱερώτατον τοῦτο Μυστήριον δὲν προσφέρεται ὑπὸ μόνου τοῦ ἱερέως ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πάσης ὁμοῦ τῆς συμπροσευχομένης κοινότητος, ἢ ὡς ἐπιτυχῶς ση-

μειοῖ σύγχρονος λειτουργιολόγος «ἐν συνοδείᾳ καὶ ἐνότητι μετὰ παντὸς τοῦ ἐκκλησιασματος» (ΕΥΧ/ΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, σ. 182, σημ. 131).

Οὐδέποτε ὅμως πάλιν θ' ἀνεχθῶμεν καὶ τοὺς ἐκουσίους διαστροφεῖς τῆς ἀνωτέρω ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας — παρὰ τὴν δωρὰν τῆς . . . ὑπερασκητικότητός των — τῆς ὁποίας οἱ ἀντιπνευματικώτατοι καρποὶ ἀνεπτύχθησαν ἐν τῇ σημειώσει τρία (3). Ἡ συνεχῶς προβαλλομένη δικαιολογία των ὅτι σκανδαλίζονται δῆθεν οἱ πιστοὶ ἐκ τοῦ κηρύγματός μας, συνιστᾷ ἰσχυρότατον ράπισμα κατὰ τῶν ἰδίων, δεδομένου ὅτι ἡμεῖς οὐδέποτε ἐκηρύξαμεν ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα ἀσυστόλως μᾶς κατηγοροῦν καὶ συνεπῶς αὐτοὶ καὶ μόνοι θὰ φέρουν τὴν εὐθύνην καὶ διὰ τὸ τυχὸν σκάνδαλον.

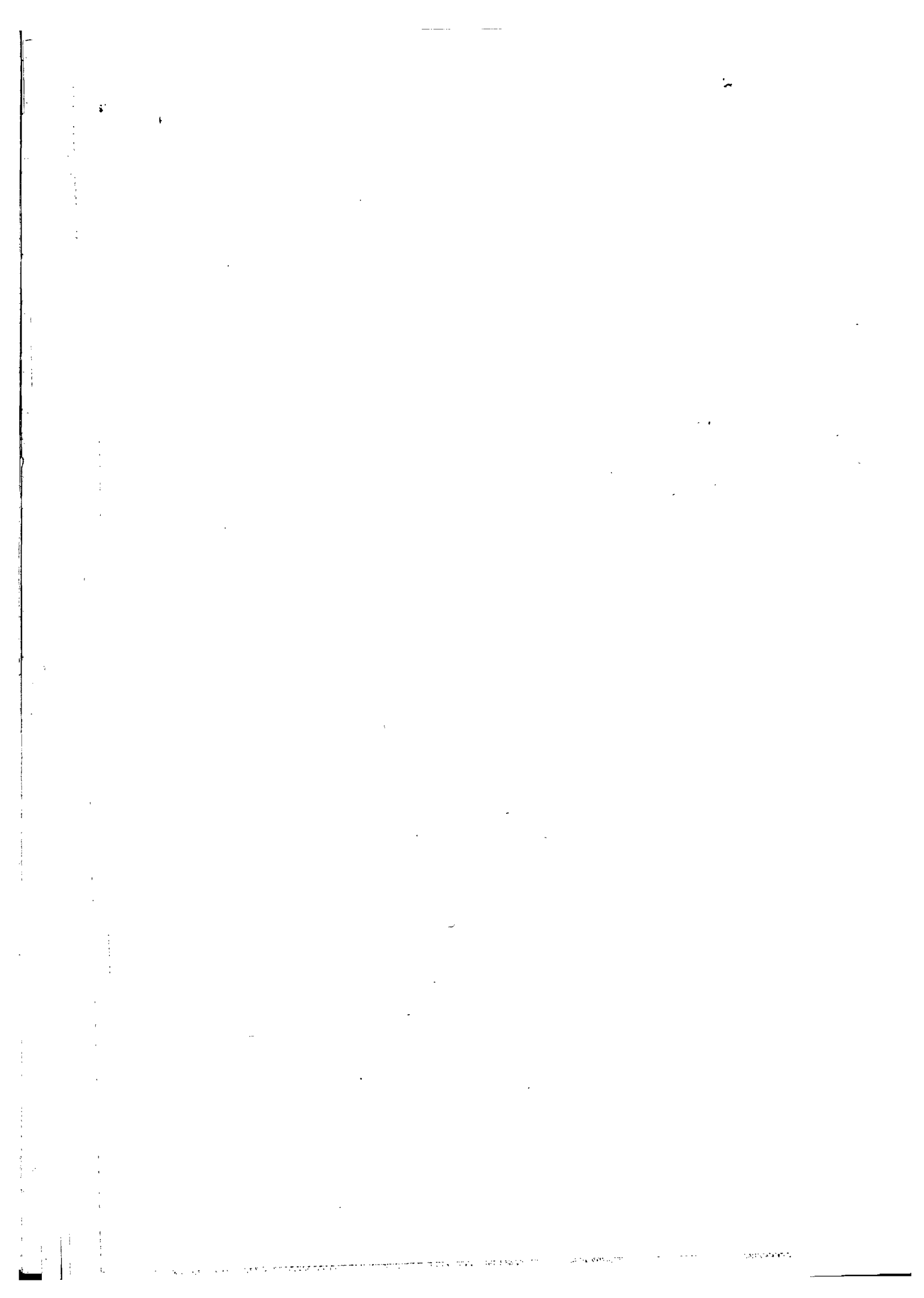
Διὰ τοῦτο ἀδελφικῶς τοὺς παρακολοῦμεν ὅπως παύσουν τὰ ἀδόκιμα κηρύγματά των, διότι τοῦτο οὐ μόνον προσβάλλει εὐθέως καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς τὴν γνησίαν καὶ ζηλωτικὴν των πορείαν, ἀλλὰ τοὺς καθιστᾷ ὑπευθύνους καὶ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, συμφώνως πρὸς τοὺς ἰδίους των λόγους: «Ἄρκεῖ . . . μίαν παράδοσιν νὰ λύσωμεν καὶ νὰ κηρύξωμεν ἡμεῖς οἱ διδασκαλοὶ οἱ νέοι, διὰ νὰ εὐρεθῶμεν ἐμπρὸς εἰς τὸν οὐράνιον Κριτὴν ἔνοχοι». (ΑΓ. ΣΙΜΩΝ, Ἰαν. '73, σ. 2).

Μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ὄχι μόνον ὁ π. Παῦλος ἀλλὰ καὶ οἱ συμφωνοῦντες αὐτῷ πάντες ἀγαποῦν εἰλικρινῶς τὴν Ὁρθοδοξίαν, οὐ μόνον λόγοις καὶ θεωρίᾳ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ ἀναμένομεν μίαν ταχεῖαν ἐπανόρθωσιν τῶν ἀδοκίμων θέσεών των, ὥστε ν' ἀποδείξουν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἀγαπῶντες τὴν ὀρθοδοξίαν οὐδέποτε ἀπέστησαν καὶ τῆς . . . ὀρθοπραξίας, ἔστω καὶ ἐν τῇ ὀδυνηρᾷ μορφῇ αὐτῆς, τῆς ἐκζητήσεως ἥτοι συγγνώμης διὰ παράπτωμά τι καὶ ἐνοχὴν.

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

ΘΕΔΩΡΗΤΟΣ Μοναχὸς

Ἰ. Σκήτη Ἀγίας Ἀννης τῆ 30 Μαρτίου 1973 (π. ἡμ.)

ΓΝΩΜΑΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΟΛΟΤΗΤΟΣ, ΗΓΟΥΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΥΤΗΣ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΑΓΚΑΙΟΥ, ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΠΟΛΥΩΦΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ Θ. ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ

- «Π ά ν τ α ς τούς εισιόντας πιστούς και τών Γραφών ακούον-
οντας, μή παραμένοντας δέ τῇ προσευχῇ και τῇ ἀγία μετα-
λήψει, ὡς ἀταξίαν ἐμποιοῦντας τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀ φ ο ρ ί ζ ε-
σ θ α ι χ ρ ῆ» (Θ' Ἀποστ. Κανών).
- «Ὅσάκις γάρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον και τὸ ποτήριον
τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἕχρις
οὗ ἂν ἔλθῃ» (Ἀπ. Παῦλος).
- «Ὅσάκις δέ εἰπών, κ ὄ ρ ι ο ν ἐποίησε τὸν προσιόντα, πά-
σης ἡμερῶν παρατηρήσεως ἀ π α λ λ ά ξ α ς αὐτόν».
- «Τὸν οὐδέν συνειδότα φαῦλον κ α θ' ἐ κ ά σ τ η ν δ ε ἰ
προσιέναι τὴν ἡμέραν» (Ἰ. Χρυσόστομος).
- «Και τὸ κοινωνεῖν κ α θ' ἐ κ ά σ τ η ν ἡμέραν και μετα-
λαμβάνειν τοῦ ἀγίου σώματος και αἵματος τοῦ Χριστοῦ, κα-
λὸν και ἐπωφελές. Ἡμεῖς μέντοι γε τ έ τ α ρ τ ο ν καθ'
ἐκάστην ἐβδομάδα κοινωνοῦμεν, ἐν τῇ Κυριακῇ, ἐν τῇ Τετρά-
δι και τῇ Παρασκευῇ και τῷ Σαββάτῳ, και ἐν ταῖς ἄλλαις ἡ-
μέραις, ἐὰν ἡ μνήμη ἀγίου τινός» (Μ. Βασίλειος).
- «Ἡμεῖς ἄλλο μέτρον δὲν ἔχομεν εἰς τὴν μετάληψιν, παρὰ μό-
νους τοὺς ἰ. κανόνας τῶν Ἀποστόλων και ὅλης τῆς Ἐκκλησίας
τοῦ Χριστοῦ, ἡγουν νὰ κοινωνῶμεν, ἂν εἶναι δυνατόν, και
ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ Ἡ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ,
καθὼς διαλαμβάνει ὁ Μ. Βασίλειος και ὁ θεῖος Χρυσόστομος,
ἢ τουλάχιστον ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟΝ και τὰς λοιπὰς
ἐορτασίμους ἡμέρας» (Ἅγιοι Μακάριος Κορίνθου και Νικό-
δημος Ἀγιορείτης).
- «Περὶ δὲ τῆς θείας και ἱερᾶς Μεταλήψεως ἐ σ τ έ β έ-
θ α ι ο ι και γινώσκετε, ὅτι ΧΡΕΟΣ ἔχουσιν οἱ εὐσεβεῖς ἐν
ἐ κ ά σ τ η ἱερᾷ μυσταγωγίᾳ νὰ προσέρχωνται και νὰ μετα-
λαμβάνωσι τοῦ ζωοποιοῦ Σώματος· δ ι ά τ ο ὕ τ ο και
προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ ἱερέως ἐν τῷ: «Μετὰ φόβου Θεοῦ,
πίστεως και ἀγάπης προσέλθετε» (Πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος
Ἐθνομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε' πρὸς τοὺς Ἀγιορείτας πα-
τέρας ἐν ἔτει 1819).

